Bijlage 1

Reactienota zienswijzen en staat van wijzigingen

‘Wijziging omgevingsplan gemeente De Wolden - **2026-0001 - Aanpassing bruidsschat’**

1 juni 2026

1.Inleiding

Op 26 maart 2026 is het ontwerp van de omgevingsplanwijziging „2026-0001 – Aanpassing bruidsschat” ter inzage gelegd. De termijn voor het indienen van zienswijzen liep tot en met 6 mei 2026. Binnen deze termijn hebben we twee zienswijzen ontvangen. De zienswijzen zijn tijdig ingediend en daarmee ontvankelijk.

De planwijziging strekt tot implementatie van de Wijziging Vangnetregeling Omgevingswet (Stcrt. 2025, 32357) in het gemeentelijke omgevingsplan, alsmede tot een technische herplaatsing van artikel 22.62a van de bruidsschat naar artikel 22.62, derde lid. De inhoudelijke strekking van de bepalingen wijzigt niet. Doel is de raadpleegbaarheid en actualiteit van het omgevingsplan te waarborgen.

In deze reactienota worden de ingediende zienswijzen samengevat en voorzien van een inhoudelijke reactie van de gemeente. De reactienota maakt onderdeel uit van de procedure tot vaststelling van de omgevingsplanwijziging en wordt als bijlage opgenomen bij de toelichting van het vaststellingsbesluit.

2. Behandeling zienswijzen

Zienswijze 1

Datum ontvangst: 6 mei 2026

Samenvatting zienswijze:

Indiener stelt dat het opnemen van windturbine-gerelateerde bepalingen in het omgevingsplan — ook wanneer dit een technische herplaatsing of ongewijzigde overname betreft — een plan-MER-plichtige vaststelling van kaderstellende regels is in de zin van de strategische milieubeoordeling (hierna SMB)-richtlijn en het Nevele-arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Nu bij dit ontwerp geen plan-MER is opgesteld, is volgens indiener sprake van een motiveringsgebrek en strijd met de Omgevingswet. Indiener verzoekt het plan niet vast te stellen zonder dat vooraf een plan-MER is opgesteld dat de milieueffecten van de windturbine-regels onderzoekt.

In een aanvullende toelichting verduidelijkt indiener dat het niet gaat om nieuwe inhoudelijke normen, maar om het feit dat de gemeente door het in procedure brengen van het ontwerp — inclusief wijzigingen, verplaatsingen en de aanpassing van de artikelnummering van windturbine-gerelateerde artikelen — deze regels opnieuw vaststelt. Elke vaststelling van kaderstellende regels voor windturbines is volgens indiener plan-MER-plichtig, ongeacht of de tekst inhoudelijk wijzigt.

Beantwoording:

Aard van de windturbine-gerelateerde bepalingen in dit plan

De gemeente stelt voorop dat de windturbine-gerelateerde bepalingen in deze omgevingsplanwijziging twee afzonderlijke aanleidingen kennen.

De eerste betreft de technische herplaatsing van artikel 22.62a naar artikel 22.62, derde lid. Dit is een puur technische aanpassing, noodzakelijk omdat de DSO-publicatiesystematiek geen artikelnummers met een letter achter het cijfer toelaat. De inhoud van de bepaling — een toepassingsbegrenzing die windparken met drie of meer windturbines uitsluit van de geluidsparagraaf voor gewone activiteiten — is in geen enkel opzicht gewijzigd. Hetzelfde geldt voor de artikelen 22.75, tweede lid, en 22.214, derde lid, die eveneens al als toepassingsbegrenzing in de bruidsschat waren opgenomen.

De tweede aanleiding betreft de aanvulling op artikel 22.215 als gevolg van de Wijziging Vangnetregeling Omgevingswet (Stcrt. 2025, 32357). Deze aanvulling betreft een uitzondering voor mantelzorgwoningen die uitsluitend zijn toegestaan op grond van artikel 22.36 van de bruidsschat. De relatie met windturbines is in dit verband volstrekt zijdelings: de bepaling beperkt de beschermingsomvang van de slagschaduwparagraaf ten aanzien van een specifieke categorie objecten, maar stelt geen enkel kader voor de toelating van windturbines.

Plan-MER-plicht: het toepasselijke juridische kader
De verplichting tot het opstellen van een plan-MER vloeit voort uit Bijlage V bij de Omgevingswet en het Besluit milieueffectrapportage, in samenhang met de SMB-richtlijn (Richtlijn 2001/42/EG). Een plan-MER is vereist voor plannen die een kader stellen voor toekomstige besluiten over projecten die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.

Indiener beroept zich op het Nevele-arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU 25 juni 2020, C-24/19, ECLI:EU:C:2020:503). In dat arrest oordeelde het Hof dat Belgische circulaires die actief criteria en normen stelden voor de vergunningverlening aan windturbines — en daarmee een kader schiepen voor toekomstige toestemmingsbesluiten — onder de werkingssfeer van de SMB-richtlijn konden vallen. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft deze lijn in de Nederlandse context gevolgd.

Toepassing op de onderhavige planwijziging
De gemeente is van oordeel dat het Nevele-arrest en de daarop gebaseerde jurisprudentie op de onderhavige planwijziging niet van toepassing zijn. De gemeente overweegt daartoe het volgende.

De bepalingen waar indiener op doelt zijn geen kaderstellende regels die de voorwaarden voor de toelating van windturbines vastleggen. Het zijn toepassingsbegrenzingen: zij begrenzen de reikwijdte van een algemeen activiteitenregime door windparken met drie of meer windturbines daarvan uit te sluiten. Het inhoudelijke kader voor de beoordeling en toelating van dergelijke windparken is niet in dit omgevingsplan gelegen, maar volgt uit rijksregelgeving. Bij een concreet windparkinitiatief zal de toetsing plaatsvinden in het kader van een daarvoor geëigend procedure — in de regel een projectbesluit — waarbij de wet uitdrukkelijk voorziet in een project-MER-plicht. Het is op dat moment, en niet bij de vaststelling van algemene activiteitenregels, dat de milieueffecten van windturbines worden onderzocht en gewogen.

Het Nevele-arrest betrof regelgeving die actief normen stelde op basis waarvan windturbines konden worden vergund. De in dit plan opgenomen bepalingen hebben de tegenovergestelde strekking: zij sluiten grote windparken uit van het algemene activiteitenregime, waarmee het kader voor die windparken elders — op rijksniveau — is gelegd. Dit onderscheid is juridisch wezenlijk.

Het argument dat „vaststellen" volstaat voor plan-MER-plicht
Volgens indiener leidt ook de technische herplaatsing of ongewijzigde overname van bestaande regels tot een plan-MER-plicht, omdat daarmee bestaand beleid formeel wordt vastgesteld De gemeente volgt deze redenering niet.

De plan-MER-plicht hangt samen met de vraag of een plan een nieuw of gewijzigd kader schept voor toekomstige besluitvorming over activiteiten met significante milieueffecten. Technische re-nummering en het ongewijzigd opnemen van bestaande nationale regelgeving voegen geen nieuw planologisch kader toe en creëren geen nieuwe bevoegdheden of mogelijkheden. Zou het betoog van indiener worden gevolgd, dan zou iedere consoliderende of technische wijziging van een omgevingsplan — voor zover daarin bruidsschatbepalingen zijn opgenomen — leiden tot een plan-MER-plicht. Dit

strookt niet met de systematiek van de Omgevingswet, die implementatie van rijksregelgeving in het omgevingsplan nu juist beoogt te faciliteren.

Het argument over de bruidsschat en Vangnetregeling
Indiener merkt op dat de bruidsschat en de Vangnetregeling zelf niet op een plan-MER zijn gebaseerd. Of bij de totstandkoming van die rijksregelingen had moeten worden voorzien in enige milieubeoordeling, valt buiten de bevoegdheid van de gemeente om te beoordelen en staat in deze procedure niet ter toetsing. De gemeente is gehouden de verplichte rijksregels in haar omgevingsplan te verwerken en kan niet zelfstandig besluiten dat daarvoor een gemeentelijke plan-MER noodzakelijk is als de juridische grondslag daarvoor — gelet op de aard van de wijzigingen — ontbreekt.

Conclusie
De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het omgevingsplan. De windturbine-gerelateerde bepalingen in deze planwijziging zijn toepassingsbegrenzingen of technische aanpassingen van reeds bestaande nationale regelgeving. Zij stellen geen kader voor de toelating van windturbines en zijn niet kaderstellend in de zin van de SMB-richtlijn en de daarop gebaseerde jurisprudentie. Een plan-MER is om die reden niet vereist. De zienswijze wordt ongegrond verklaard.

Zienswijze 2

Datum ontvangst: Pro forma 6 mei 2026, aangevuld op 26 mei 2026

<u>*Samenvatting zienswijze:*</u>

Indiener heeft bezwaar tegen de toevoeging van artikel 22.62, derde lid, en vraagt welke regels gelden voor windparken met drie of meer windturbines, nu die buiten de reikwijdte van de geluidsparagraaf vallen. Daarnaast geeft indiener aan strengere normen te verwachten voor windturbines in het algemeen, omdat recente onderzoeken zouden uitwijzen dat de geldende normen onvoldoende bescherming bieden voor burgers.

<u>*Beantwoording:*</u>

Welke regels gelden voor windparken met drie of meer windturbines?
Artikel 22.62, derde lid, bepaalt dat de geluidsparagraaf voor gewone activiteiten (§22.3.4.2 van de bruidsschat) niet van toepassing is op windparken met drie of meer windturbines. Dit is geen nieuwe regeling: de bepaling was al opgenomen in de bruidsschat als artikel 22.62a en is in deze planwijziging uitsluitend technisch verplaatst vanwege beperkingen in de DSO-publicatiesystematiek. De inhoud is ongewijzigd.

Voor windparken met drie of meer windturbines gelden rijksregelgeving en — bij concrete initiatieven — de normen en voorwaarden die worden vastgesteld in het kader van een projectbesluit of omgevingsvergunning. In dat kader worden de milieueffecten, waaronder geluid en slagschaduw, volledig beoordeeld. De gemeente De Wolden stelt in dit omgevingsplan geen regels vast voor die categorie windparken en heeft daartoe ook geen bevoegdheid.

Strengere normen voor windturbines in het algemeen
De gemeente begrijpt de zorg van indiener over de bescherming van burgers tegen de effecten van windturbines. Voor windturbines heeft de rijksoverheid de normstelling bewust op nationaal niveau vastgelegd. De gemeente heeft in dit omgevingsplan dan ook geen beleidsruimte om voor windturbines afwijkende of strengere normen op te nemen dan de rijksregelgeving voorschrijft. Signalen over de toereikendheid van de geldende

normen kunnen worden ingebracht bij de rijksoverheid, die verantwoordelijk is voor de landelijke normstelling.

Conclusie
De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het omgevingsplan. De gemeente heeft geen beleidsruimte om in dit plan strengere normen voor windturbines op te nemen dan de rijksregelgeving voorschrijft. De toepassingsbegrenzing in artikel 22.62, derde lid, is inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van de bruidsschat. De zienswijze wordt ongegrond verklaard.

3. Wijzigingen op basis van zienswijzen

De ingediende zienswijzen hebben niet geresulteerd in een aanpassing van het ontwerp-omgevingsplan.

4. Ambtshalve wijzigingen

De ambtshalve aanpassingen zijn aanpassingen in het omgevingsplan naar aanleiding van interne en externe reacties. De aanpassingen vormen een verduidelijking dan wel aanvulling op het omgevingsplan. De inhoudelijke ambtshalve aanpassingen worden onder de tabel nader toegelicht.

Nr.	**Categorie**	**Art. nr.**	**Toelichting**
1	Tekstueel	22.52.4	"is" is vervangen door "was", omdat deze regel de situatie tot 1 december 2023 betreft
2	Tekstueel	22.112	Een typefout is hersteld. "Vervallen" was per abuis geschreven als "Vervalllen".
3	Tekstueel	*22.3.7.4*	De titel van de subparagraaf *"Saneren van de bodem in het gebied De Kempen"* is veranderd in "Vervallen", omdat de onderliggende artikelen al vervallen waren en de titel voor verwarring kon zorgen.